

OBS!

Detta utlåtande skrevs efter utställning 1 och lades fram som beslutsunderlag för Kommunfullmäktige (Kf) i Avesta, Fagersta och Norberg i juni 2011. Kf i Avesta beslöt dock om en ändring i planen och därför ska utlåtandet för Avesta kommuns del läsas tillsammans med handlingen KOMPLEMENT TILL UTLÅTANDE. Markeringen ”Obs! Se komplement till utlåtande!” finns inlagd i efterhand (2011-07-08) i de yttrandesvar som inte längre är aktuella.

VINDKRAFT

Tillägg till översiktsplan för Avesta och Fagersta kommuner
Planeringsunderlag för Norbergs kommun

UTLÅTANDE

2011-04-15

HUR UTSTÄLLNINGEN HAR BEDRIVITS

”Vindkraft - Tillägg till översiktsplan för Avesta och Fagersta kommuner samt planeringsunderlag för Norbergs kommun” har varit utställd under tiden 7 februari – 7 april 2011.

Under utställningstiden har planhandlingarna funnits tillgängliga för granskning i Västmanland-Dalarna miljö- och byggförvaltnings lokaler i Månsbo samt på stadsbiblioteken i Avesta, Fagersta och Norberg. Handlingarna har också funnits tillgängliga på kommunernas hemsidor.

Utställningen har kungjorts via annonsering i ortstidningar samt på kommunernas anslagstavlor. Intresseorganisationer, kommunala förvaltningar och nämnder, angränsande kommuner, statliga myndigheter samt andra berörda har underrättats via post.

Planförslaget har tidigare varit ute på remiss och samråd under tiden 14 juli – 1 september 2010, varefter handlingen reviderades. De synpunkter som inkom under samrådet finns sammanställda i en samrådsredogörelse, se bilaga till de kompletta planhandlingarna.

UTLÅTANDETS INNEHÅLL

Under utställningen har 18 stycken skriftliga yttranden inkommit. Yttrandena och de ändringar de föranleder redovisas nedan. Efter utställningstidens slut har en skrivelse inkommit från Centerpartiet avdelning Avesta norra. Eftersom skrivelsen har kommit in för sent räknas den inte som ett yttrande i lagens mening. Skrivelsen samt bemötande av denna redovisas dock ändå här för kännedom.

Efter utställningstiden har ett av de områden som pekats ut som extra lämpligt för vindkraft, Vi4, utgått p.g.a. tekniska begränsningar vad gäller möjlighet att ansluta till elnät. I utställningshandlingens stod att *”efter samrådet kommer ställning tas till om området ska pekas ut som ett Vi-område”*. Den aktuella arealen ingår nu istället, liksom i den kommunomfattande översiktsplanen, i det stora området S7. S-områdena är inte bannlysta för vindkraft men den aktuella arealen kan inte pekas ut som extra lämplig eftersom det blir svårt att ansluta till elnätet.

INKOMNA YTTRANDE	3
Statliga myndigheter och verk m.m.	3
Länsstyrelsen Dalarnas län	3
Länsstyrelsen Västmanlands län	5
Länsstyrelsen i Gävleborgs län	6
Försvarsmakten	6
Trafikverket	6
Lantmäteriet Västmanlands län	7
Angränsande kommuner	7
Hedemora kommun	7
Sandvikens kommun	7
Kommunala nämnder och organ	9
Miljöansvarig Karlfeldtsgymnasiet	9
Institutioner, föreningar / organisationer	9
Dalarnas museum	9
Hovranområdets Ornitologiska Förening (HOF)	10
Folkärna norra bygdegårdsförening	11
Dalarnas Ornitologiska Förening (DOF) och Folkare Ornitologiska Förening	11
Företag	12
Vattenfall	12
Svenska kraftnät	12
Övriga	13
Privatperson 1	13
Privatperson 2	13
Privatperson 2 tillsammans med privatperson 3	14
Inkommet efter utställningstidens slut	14
Centerpartiet avdelning Avesta norra	14
MILJÖBEDÖMNING	16
STÄLLNINGSTAGANDE	16

INKOMNA YTTRANDE

Nedan följer inkomna yttranden med synpunkter på planförslaget samt kommentarer till dessa.

Remissynpunkter	Kommentarer
Statliga myndigheter och verk m.m.	
<p>Länsstyrelsen Dalarnas län</p> <p>Inledning Länsstyrelsen har fått ett tillägg till översiktsplan för Avesta, Fagersta och Norbergs kommuner avseende vindkraft för granskning. Planförslaget är upprättat i december 2010 och är utställt för granskning under tiden 7 februari - 7 april 2011. Planhandlingen består av en rapport med tillhörande karta. En översiktlig landskapsanalys är bifogad planhandlingen. Gällande kommuntäckande översiktsplan för Avesta kommun antogs 2007. Länsstyrelsens yttrande berör endast Avesta kommuns del av planförslaget.</p> <p>Länsstyrelsens roll Länsstyrelsen har under samrådsskedet lämnat ett samrådsyttrande och inför utställningen har kommunen bearbetat och ändrat planförslaget. Under utställningstiden avger Länsstyrelsen ett granskningsyttrande över planförslaget. Yttrandet ska enligt 4 kap 2 § plan- och bygglagen (PBL) fogas till planen och begränsas därför till att behandla de frågor som anges i 4 kap 9 § PBL:</p> <p>Av yttrandet ska framgå om:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. förslaget inte tillgodoser ett riksintresse enligt 3 eller 4 kap miljöbalken, 2. förslaget kan medverka till att en miljö kvalitetsnorm enligt 5 kap miljöbalken inte följs, 3. redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen inte är förenlig med 7 kap 18 e § första stycket miljöbalken 4. sådana frågor rörande användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner inte samordnas på ett lämpligt sätt, och	

Remissynpunkter	Kommentarer
<p>5. bebyggelsen blir olämplig med hänsyn till de boendes och övrigas hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning och erosion.</p> <p>Berörda enheter inom Länsstyrelsen samt berörda statliga myndigheter och län har givits möjlighet att lämna synpunkter på det utställda förslaget inför Länsstyrelsens granskningsyttrande, som redovisar statens samlade besked avseende ovanstående frågor.</p> <p>Länsstyrelsen gör följande bedömning:</p> <p>Riksintressen Nedre Dalälvsområdet är i sin helhet av riksintresse för det rörliga friluftslivet enligt 4 kap 1-2 § MB på grund av sina natur- och kulturvärden. Här finns också riksintresseområden för kulturmiljö enligt 3 kap MB. Det öppna flacka älv- och sjölandskapet är känsligt för påverkan, både sådan påverkan som innebär att landskapsdelarna inom riksintresset fysiskt påverkas som att riksintresset visuellt påverkas av åtgärder som görs inom de bergsområden som omsluter riksintresset. De föreslagna områdena för vindkraft ansluter till delar av riksintressena som är av betydelse för förståelsen och upplevelsen av riksintressets äldre årsringar och värdebärare för området. Vindkraftverk inom de utpekade vindparksområdena Vi3, Vi4 och Vi6 kan komma att ha en visuell påverkan på riksintresseområdet. Kommunen har valt att hänskjuta värderingen av den visuella påverkan till prövningsskedet. Länsstyrelsens mening är att kommunen därmed inte i tillräcklig grad har visat att riksintressen enligt 3 och 4 kap miljöbalken tillgodoses.</p> <p>Övrigt Några synpunkter av redaktionell karaktär lämnas separat:</p> <p>Under rubriken Prövning enligt miljöbalken, och rubriken tillståndsprövning står följande.</p> <p>"I tillståndprocessen på länsstyrelsen samordnas prövningen med andra bestämmelser i miljöbalken".</p> <p>Vi lämnade synpunkter på detta i samrådet och anser att det fortfarande inte är helt korrekt</p>	<p><i>Kommunerna vidhåller att visualiseringar inte ska utföras inom översiktsplanarbetet. Vindkraftverkens synlighet beror på faktorer som inte är kända i översiktsplaneskedet, såsom de framtida vindkraftsetableringarnas exakta geografiska omfattning och läge, typ av verk, antal verk m.m. Att illustrera fiktiva anläggningar ger ett falskt sken av exakthet. Visualiseringar ska göras av exploatören inför utbyggnad, i samband med tillståndsprövning/bygglovprövning.</i></p> <p><i>Efter utställningstiden har ett av de områden som pekats ut som extra lämpligt för vindkraft, Vi4, utgått p.g.a. tekniska begränsningar vad gäller möjlighet att ansluta till elnät. I utställningshandlingen stod att "efter samrådet kommer ställning tas till om området ska pekats ut som ett Vi-område". Den aktuella arealen ingår nu istället, liksom i den kommunomfattande översiktsplanen, i det stora området S7. S-områdena är inte bannlysta för vindkraft men den aktuella arealen kan inte pekats ut som extra lämplig eftersom det blir svårt att ansluta till elnätet.</i></p>

Remissynpunkter	Kommentarer
<p>formulerat. Miljöprövningsdelegationen prövar ärendet enligt 9 kap miljöbalken. Prövningen samordnas inte alltid med andra bestämmelser i miljöbalken då miljöprövningsdelegationen inte kan ta beslut inom alla områden, t ex det som anges i 11 kap som rör vatten. Förslagsvis kan kommunen skriva "I tillståndsprocessen på Länsstyrelsen samordnas prövningen med de bestämmelser i miljöbalken som Miljöprövningsdelegationen har befogenhet till. Övriga bestämmelser i Miljöbalken får provas/anmälas separat."</p> <p>Gränsen för höga objekt inom tätort är 45 meter och inte 50 meter, som en anpassning till ny luftfartsförordning. Uppgiften på s 32 bör ändras.</p>	<p><i>Vid ett kompletterande samtal med Länsstyrelsens jurist, som har skrivit denna del av yttrandet, beslöts att formuleringen ska stå kvar. Meningen är hämtad från Boverkets "Vindkraftshandboken" och dess innebörd hade missstolkats av Länsstyrelsen.</i></p> <p><i>Uppgiften ändras i handlingen.</i></p>
<p>Länsstyrelsen Västmanlands län</p> <p>Planförslagets behandling Länsstyrelsen har fått ett tillägg till översiktsplan för Avesta, Fagersta och Norbergs kommuner avseende vindkraft för granskning. Planförslaget är upprättat i december 2010 och är utställt för granskning under tiden 7 februari-7 april 2011. Planhandlingen består av en rapport med tillhörande karta. Till planhandlingen har bifogats en översiktlig landskapsanalys.</p> <p>Länsstyrelsens yttrande berör endast Fagersta och Norbergs kommuners del av planförslaget.</p> <p>Länsstyrelsens uppdrag Länsstyrelsen har under samrådsskedet lämnat ett samrådsyttrande och avger under utställningstiden ett granskningsyttrande över det bearbetade planförslaget. Yttrandet ska enligt 4 kap 2 § plan- och bygglagen (PBL) fogas till planen och avse de frågor som anges i 4 kap 9 § PBL.</p> <p>Ställningstagande Länsstyrelsen har inga kvarstående synpunkter.</p> <p>Övrigt Synpunkter av redaktionell karaktär lämnas separat:</p> <p>Sid 13, för miniverk s k. Friggeverk är det möjligt att genom områdesbestämmelser införa utökad bygglovplikt och sätta varsamhetsbestämmelser i särskilt känsliga kultur- och naturmiljöer.</p>	<p><i>Det saknas stöd i lagen för ett sådant förfarande.</i></p>

Remissynpunkter	Kommentarer
<p>sid 32, under rubriken "Försvarsintressen" skall gränsen för höga objekt inom tätort vara 45 m och inte 50 m som en anpassning till ny luftfartsförordning.</p>	<p><i>Uppgiften ändras i handlingen.</i></p>
<p>Länsstyrelsen i Gävleborgs län</p> <p>Länsstyrelsen i Gävleborg har inget att erinra i ovanstående ärende.</p>	
<p>Försvarsmakten</p> <p>Försvarsmakten tidigare synpunkter tillgodosetts. En rättelse bör dock göras på sid 32 under rubriken "Försvarsintressen". Gränsen för höga objekt inom tätort är 45 m och inte 50 m som en anpassning till ny luftfartsförordning.</p>	<p><i>Uppgiften ändras i handlingen.</i></p>
<p>Trafikverket</p> <p>Trafikverket har i samrådsskedet lämnat synpunkter på planförslaget och våra synpunkter har i huvudsak beaktats. Vi vill dock framföra nedanstående justering av vårt tidigare yttrande.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Från och med den 1 november 2010 gäller en ny föreskrift, Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om markering av föremål som kan utgöra en fara för luftfarten (TSFS 2010:155), som säger att föremål med en höjd av 45 meter eller högre över mark- eller vattenytan ska markeras. I samband med införandet av den nya föreskriften togs kravet på beslut om hindermarkering från Transportstyrelsen bort. TSFS 2010:155 ersätter således Luftfartsstyrelsens föreskrift LFS 2008:47. Närmare information om detta går att hämta på Transportstyrelsens hemsida. <p>Delar av Trafikverkets samrådsyttrande är frågor som främst aktualiseras och hanteras i kommande planerings- och tillståndsprocess, vilket också framgår av samrådsredogörelsen. Trafikverket har inget att invända mot utställningshandlingen och, under förutsättning att våra synpunkter från samrådsskedet beaktas i den fortsatta kommunala planeringen, vi har heller inget att invända mot att kommunerna antar det tematiska tillägget.</p>	<p><i>Handlingen justeras</i></p>

Remissynpunkter	Kommentarer
<p>Lantmäteriet Västmanlands län</p> <p>Lantmäteriet har tagit del av samrådsredogörelsen och har inga synpunkter på förslaget till tillägg till översiktsplan för Fagersta kommun och på planeringsunderlaget för Norbergs kommun.</p>	
Angränsande kommuner	
<p>Hedemora kommun</p> <p>Miljö- och byggförvaltningen har inte några synpunkter på förslaget till vindkraft. Hedemora kommun önskar att vi blir kontaktade för samråd vid framtida exploatering i de områden som gränsar till vår kommun då detta exempelvis kan beröra stora opåverkade områden.</p>	<p><i>Synpunkten noteras</i></p>
<p>Sandvikens kommun</p> <p>Sandvikens kommun har tagit del av det välgjorda planeringsunderlaget och har inget att erinra.</p> <p>I översiktsplaneskedet saknas detaljkunskap om hur kommande vindkraftsutbyggnad kommer att ske. Flera viktiga frågor behöver därför hänskjutas till kommande planeringsskeden, då konkreta förslag till utbyggnad prövas. Prövning görs i form av miljötillstånd, miljönämnan eller bygglov, beroende på typen av anläggning. Sandvikens kommun ser fram emot att vara fortsatt remissinstans i denna fråga.</p> <p>Vi2 Skallberget</p> <p>Cirka 1 km nordost om området ligger kulturmiljön med Grönsinka herrgård i Sandvikens kommun. Vindkraftverk kan ge upphov till störningar i boendemiljöer, i form av ljud, ljus, reflexer och skuggor samt påverkan på landskapsbilden. Det finns inget givet minsta avstånd för hur nära ett vindkraftverk kan ligga en bostad utan att riktvärdena överskrids. Enligt Naturvårdsverket kan det handla om mellan knappt 500 meter och 1 km för stora och medelstora vindkraftverk.</p> <p>Riskerna för störningar beror bl a på hur verken placeras och kan därmed bedömas och beskrivas först i kommande planeringsskeden. Utblickar från boende- och kulturmiljöer kan, förutom av själva vindkraftverken, även komma att påverkas av nya</p>	<p><i>Kommunerna uppfattar yttrandet som att Sandvikens kommun inte har någon erinran mot den utställda handlingen och att det som här presenteras är att betrakta som information inför kommande planeringsskeden och i samband med exploatering. Informationen kommer att ha i åtanke.</i></p>

Remissynpunkter	Kommentarer
<p>kraftledningarna och nya vägdragningar.</p> <p>Grönsinka omfattar rester av en bruksmiljö i ett delvis öppet odlingslandskap. På grund av att mycket av bebyggelsen är riven, är det idag en relativt splittrad struktur som är svår att avläsa. Spåren av Grönsinkas historia finns dock kvar i form av bebyggelse lämningar och andra fornlämningar, varför landskapet har ett högt kulturhistoriskt värde.</p> <p>Värdebärare är det öppna landskapet, de betande markerna, lämningarna i odlingslandskapet, rester av allén, det som finns kvar av den äldre bruksbebyggelsen och det traditionella byggnadsskicket.</p> <p>För att bibehålla områdets kulturhistoriska värden är det viktigt att landskapet hålls brukat och att området därför fortsatt kan utgöra en attraktiv boendemiljö med vissa utvecklingsmöjligheter. Det är viktigt att ta hänsyn till de lämningar som finns i landskapet samt rester av den äldre strukturen.</p> <p>Vi3 Skansen Riksintresset gränsar mot Sandvikens kommun. I Sandvikens kommun, i anslutning till kommungränsen, finns ett område som är av riksintresse för friluftsliv och naturvård samt för turism och rörligt friluftsliv.</p> <p>Naturmiljö, N96 Nedre Dalälven Vi3 ligger ca 750m från riksintresset inom Sandvikens kommun och bedöms kunna bli synlig från delar av riksintresseområdet.</p> <p>Friluftsliv, F5 Nedre Dalälvensområdet Vi3 ligger ca 750 m från riksintresset inom Sandvikens kommun och bedöms kunna bli synlig från delar av riksintresset.</p> <p>Rörligt friluftsliv och turism MB 4:2 Vi3 ligger ca 800 m från riksintresset inom Sandvikens kommun. Vindparken bedöms bli synlig från delar av riksintresseområdet.</p> <p>Konsekvenserna beror på avståndet och antalet verk, men även på typen av riksintresse och typen av omgivning. Även ljud från verken kan upplevas störande. I översiktsplaneskedet går det inte att bedöma hur synliga verken blir eller hur de påverkar miljöupplevelsen, eftersom de framtida</p>	

Remissynpunkter	Kommentarer
<p>vindkraftparkernas utformning inte är känd.</p> <p>Om vindkraftverk kan komma att bli synliga från riksintresseområden så ska påverkan på landskapsbilden, både ur fjärrperspektiv och avseende kortare avstånd, studeras i fotomontage. Analysen bör även omfatta visuell påverkan av nya kraftledningar och nya vägar.</p> <p>Även störningar som påverkar djurlivet och störningar under byggtiden kan beröra Sandvikens kommun, vilket behöver beaktas i kommande planeringsskeden.</p>	
Kommunala nämnder och organ	
<p>Miljöansvarig Karlfeldtsgymnasiet</p> <p>Gymnasieskolan i Avesta, Karlfeldtsgymnasiet, använder regelbundet Hässlen som exkursionsmål, framför allt för de elever som valt miljöinriktning på naturvetarprogrammet. Skolan är därför positivt inställd till förslaget om att undanta Hässlens nötkråkors häckningsområden från vindkraftsetablering. Området skulle kraftigt minska i attraktionskraft om dessa fåglar försvann.</p>	<p><i>Synpunkten noteras</i></p> <p>Obs! Se komplement till utlåtande!</p>
Institutioner, föreningar / organisationer	
<p>Dalarnas museum</p> <p>Vad gäller vindbruksplanens inverkan på natur- och kulturmiljön inom Avesta kommun vill Dalarnas museum uppmärksamma följande aspekter:</p> <p>Ett allmänt problem med mer storskaliga vindkraftsetableringar är att de ofta planeras långt från tätorter och i tidigare oexploaterade områden. Därmed blir även viktiga friluftsområden som kännetecknas av en vild och i senare tid relativt opåverkad natur exploaterade. Därför menar Dalarnas museum att en storskalig vindkraftsetablering i de föreslagna områdena kan komma att påverka både kulturmiljöer och friluftsliv negativt.</p> <p>Översiktsplanen verkar på det hela stora ha uppmärksammat de lämningar och miljöer av kulturhistoriskt intresse som finns inom Avesta kommun och att hänsyn måste tas till dessa. Man har även uppmärksammat problemet med att</p>	<p><i>Synpunkten noteras</i></p>

Remissynpunkter	Kommentarer
<p>skogsmarken är i allmänhet dåligt inventerad när det gäller förekomsten av fornlämningar och att tidigare erfarenhet visar att det endast är en liten del av det verkliga fornlämningsbeståndet som finns upptaget i Riksantikvarieämbetetets fornminnesregister (FMIS).</p> <p>För landskapsbilden och den påverkan vindkraftverken kan ha på kulturmiljöer är det positivt att man vid utbyggnad kommer att kräva illustrationer och fotomontage där utblickar från byar och andra bebodda miljöer, besöksmål och friluftsområden särskilt kommer att beaktas.</p> <p>Översiktsplanen påpekar också att arkeologiska utredningar kan bli nödvändiga innan man kan avgöra vilken påverkan vindkraftsetableringen har på den totala kulturmiljön och var vindkraftverk och vägar lämpligast placeras.</p> <p>Dalarnas museum finner det positivt att Avesta kommun tar ett samlat grepp över arbetet med vindkraftsetableringar och arbetar långsiktigt. Vi kan dock inte i detta generella läge yttra oss om eventuell placering av vindkraft och hur det kommer att påverka kommunens kulturmiljövården. Dalarnas museum ser dock framemot ett fortsatt samarbete vad avser samrådsförfarandet.</p>	
<p>Hovranområdets Ornitologiska Förening (HOF)</p> <p>Hovranområdets Ornitologiska Förening (HOF) stöder fullt den föreslagna vindkraftsplanen. Framför allt gäller det att häckningsbiotoperna för den brednäbbade nötkråkan undantas från etablering av vindkraft.</p> <p>Föreningen är övertygad om att nötkråkorna kommer att försvinna från <u>Dalarna</u> om en etablering av vindkraft sker i deras häckningsområden. Vi anser också att det oetiskt av en kommun att ge tillstånd till en aktivitet, som med största sannolikhet kommer att kraftigt försämra kvalitén av ett natura-2000 område beläget i en angränsande kommun.</p> <p>Kolonin av brednäbbade nötkråkor i Hässlen, som är Dalarnas enda större koloni (20-25 par), har trots intensivt skogsbruk lyckats hålla sin numerär i</p>	<p><i>Synpunkten noteras.</i></p> <p>Obs! Se komplement till utlåtande!</p>

Remissynpunkter	Kommentarer
<p>området sedan mitten av 1970-talet. Arten har i Sverige under samma tid minskat med cirka 50 %. Det är därför speciellt viktigt att populationen i Hässlen inte störs så att undersökningar kan göras, som förklarar varför arten är så lyckosam här.</p>	
<p>Folkärna norra bygdegårdsförening</p> <p>Folkärna Norra bygdegårdsförening har tagit del av tillägget till översiktsplan för vindkraft och diskuterat detta på styrelsemöte den 30 mars 2011. Vi vill ge följande synpunkt på förslaget vad avser område X1, som är området där vi lever och verkar. I ursprungsförslaget föreslogs att all vindkraftsutbyggnad i vårt område skulle förbjudas.</p> <p>* Därför ser vi det som ett framsteg att kommunen nu öppnar dörren något. Enligt samrådsredogörelse 2010-12-28 skriver kommunen i sin kommentar till Länsstyrelsen i Dalarnas yttrande; ”att vindkraftsutbyggnad <u>kan övervägas</u> om fördjupade studier... visar så...”</p> <p>Det är angeläget att denna öppning verkligen tas med i det slutgiltiga förslaget. Vi yrkar sålunda att område X1 ska kunna användas för vindkraft efter normal miljöprövning.</p> <p>* Vi noterar också med glädje att kommunen är positiv till att ta ut en lokal ”bygdepeng” av exploitören att användas lokalt.</p>	<p>Obs! Se komplement till utlåtande!</p> <p><i>Den nämnda formuleringen finns med i planförslaget. Dock har kommunen i dagsläget inte sett några fördjupade studier av nötkråkornas revir och beteenden som kan visa på att en utbyggnad inte riskerar påverka på nötkråkornas population negativt.</i></p>
<p>Dalarnas Ornitologiska Förening (DOF) och Folkare Ornitologiska Förening</p> <p>Dalarnas Ornitologiska Förening och Folkare Ornitologiska Förening har ej något ytterligare att tillägga än de åsikter som framförts i remissvaren som sända in 2010-08-30 och 2010-12-06.</p> <p>Föreningarna vill dock återigen påtala vikten av att det ej blir någon etablering av vindkraftverk i område X1 Rönningssberget – Bagghyttan. Om detta sker så kan det komma att äventyra den långsiktiga överlevnaden för nötkråkorna i Hässlenområdet och därmed den nordligaste populationen av brednåbbad nötkråka i Sverige. Hässlens nötkråkor har hållit ungefär samma antal, 20 – 25 par, sedan de första inventeringarna gjordes på mitten av 1970-talet. Enligt Svensk häckfågeltaxering har den</p>	<p><i>Synpunkten noteras. Planförslaget är i linje med Dalarnas och Folkare Ornitologiska Föreningars synpunkter.</i></p> <p>Obs! Se komplement till utlåtande!</p>

Remissynpunkter	Kommentarer
<p>brednäbbade nötkråkan minskat i Sverige med ca 50 % de senaste 35 åren. Hässlens nötkråkor är intressanta och viktiga då motsvarande minskning ej verkar ha skett där.</p> <p>Vad vi erfarit sedan remissvaren skrevs så är det planerat att sätta upp vindkraftverken så att de berör transportvägarna för minst 15 av de idag etablerade paren. Vid transporterna av hasselnötter flyger de på en höjd som gör att de passerar genom den höjd som kraftverkens vingar rör sig. De riskerar då att träffas och dödas av vingarna. Mer om detta finns att läsa i de tidigare remissvaren.</p> <p>De få vindkraftsverk som är aktuella att sätta upp i Hässlenområdet är i det stora sammanhanget ett försumbart antal jämfört med de ca 5000 - 6000 som planeras i Sverige (Elforsk). För Sveriges produktion av vindkraftsel kommer det bara att bli en ytterst litet bortfall om vindkraftverken ej byggs vid Hässlen.</p>	
Företag	
<p>Vattenfall</p> <p>Vattenfall Eldistribution AB, nedan kallad Vattenfall har tagit del av utställningshandlingarna för rubricerat tillägg till översiktsplan och vill meddela att vi inte har några ytterligare synpunkter att framföra.</p>	
<p>Svenska kraftnät</p> <p>Svenska Kraftnät har i yttrande daterat 2010-08-27 framfört synpunkter. Svenska Kraftnät vill dock förtydliga att det är viktigt med ett visst säkerhetsavstånd mellan vindkraftverk och våra anläggningar. Avståndet får inte vara sådant att ett vindkraftverk skulle kunna falla över en kraftledning vid ett haveri. Avstånden måste även vara tillräckliga för säker flygbesiktning samt tillräckliga mellan kraftledningens jordpunkter och jordpunkter i vindkraftsanläggningens uppsamlingsnät.</p> <p>För att upprätthålla en god flygsäkerhet vid besiktningar rekommenderar Transportstyrelsen att vindkraftverk och master med stag med en totalhöjd lägre än 50 meter placeras minst 100 meter från</p>	<p><i>Handlingen kompletteras</i></p>

Remissynpunkter	Kommentarer
<p>kraftledning. Vindkraftverk och master med stag med en totalhöjd över 50 meter bör placeras minst 200 meter från kraftledning. Avståndet beräknas med utgångspunkt från kraftverksrotorns periferi. Svenska Kraftnät önskar därför vara delaktigt i ärenden då lokalisering av vindkraftverk planeras närmare än 200 meter från våra anläggningar. I övrigt har Svenska Kraftnät ingenting att erinra mot upprättat förslag.</p>	
<p>Övriga</p>	
<p>Privatperson 1</p> <p>Hässlen och nötkråkorna är en kvarleva från forna tider då klimatet var varmare än nu. De borde få fornminnesskydd. Förstår vi området nu, kan vi aldrig återställa det senare.</p>	<p><i>Synpunkten noteras.</i></p> <p>Obs! Se komplement till utlåtande!</p>
<p>Privatperson 2</p> <p>Först några siffror om ungefärliga kostnader för energiproduktion.</p> <p>Vattenkraft; 0,5 kr/ kw Kärnkraft; 1 kr/kw Vindkraft vid havet; 2kr/kw Vindkraft i Norberg; gissningsvis 6 kr/kw p.g.a. dåliga vindförhållanden.</p> <p>Trots en stor utbyggnad av vindkraft, främst vid kobar och skär utanför havskusten, ger svensk vindkraft inte mer än en dryg procent av Sveriges energiproduktion.</p> <p>Miljökämpar strider kanske lokalt för att satsa på vindkraft med tanke på den globala miljön och varför skulle inte vi i regionen "ställa upp" med vindkraft. Detta ger dock bara en droppe i havet. Den lokala miljön blir förstörd av vindkraftverken, vilket medför att anledningen för många i avfolkningsbygder att stanna kvar är just närheten till en orörd natur. Förutom att vindsnurrorna tar all uppmärksamhet för ögat och omöjliggör en verklig naturupplevelse för ögat, så har de också ett obehagligt ljud.</p> <p>Andra kanske tänker på att vindkraft ger arbetstillfällen under uppbyggnaden, men det är ett mycket kortsiktigt tänkande.</p>	<p><i>Kommunerna planerar inte för någon vindkraft i egen regi i dagsläget. Syftet med handlingen är att den ska underlätta för kommunerna, andra myndigheter och eventuella exploatörer i kommande prövningar av vindkrafts-anläggningar.</i></p> <p><i>De eventuella exploatörerna får själva ta ställning till ekonomin i produktionen.</i></p> <p><i>Vindkraft kan föra med sig negativa konsekvenser och det är en av anledningarna till att denna planering nu görs. Om ett företag söker tillstånd för vindkraftverksamhet har kommunen svårt att säga nej om inte olika intressen har vägts mot varandra i en översiktsplan och man där har kommit fram till att vindkraft av någon anledning är olämpligt. Det är dock inte realistiskt att undanta all mark från vindkraft. I den nu aktuella planen finns områden som har pekats ut som olämpliga för vindkraft, bl a med hänsyn till natur- och friluftsliv. Det finns också områden som har pekats ut som extra lämpliga och där bedöms konflikterna vara små.</i></p> <p><i>Kommunen räknar inte med att en ev vindkraftutbyggnad kommer att ha mer än marginell effekt på antalet arbetstillfällen.</i></p>

Remissynpunkter	Kommentarer
<p>Privatperson 2 tillsammans med privatperson 3</p> <p><i>Obs! Yttrandet berör även översiktsplanen i Norberg och har därför kortats ner till den del som rör vindkraft. Yttrandet finns i sin helhet att läsa hos Västmanland-Dalarna miljö- och byggförvaltning.</i></p> <p>Vi är även starkt kritiska till planerna på att bygga vindkraftverk inom vår kommun. Det stora ingreppet på naturen, det störande ljudet i våra nu så underbart tysta skogar och förfylningen som ett antal monsterpropellrar skulle utgöra, allt detta utan att ge några ekonomiska fördelar, bortsett från ett antal arbetstillfällen under själva byggandet. Vindkraft är ett förnyelsebart energislag som är i ropet, men ger väldigt lite energi i utbyte, särskilt här i inlandet. Vattenkraft kostar 50 öre per kwh, kärnkraft kostar 1 kr per kwh, vindkraft kostar 2 kr per kwh. Vid havet. I våra trakter kanske det dubbla p.g.a. sämre vindförhållanden. Så detta är ingen bra affär.</p> <p>Sammanfattningvis är det vår starka önskan att vi alla får behålla tillgängligheten till vår vackra natur.</p> <p>Nej till vindkraft i Norberg!</p>	<p><i>Se svaret till Jan Björkins yttrande ovan.</i></p>
Inkommet efter utställningstidens slut	
<p>Centerpartiet avdelning Avesta norra</p> <p><i>Obs! Skrivelsen har kommit in efter utställningstidens slut och räknas därför inte som ett yttrande i lagens mening. Skrivelsen samt bemötande av denna redovisas dock ändå här för kännedom.</i></p> <p>Vindkraften är ett synnerligen rent alternativ till kärnkraft, kolkraft och andra energiproducerande uppvärmningskällor i vårt land. Det är av riksintresse att vindkraften byggs ut på de platser som är lämpliga efter sedvanlig miljöprövning. Alternativ energi och däribland vindkraft kan komma att vara av stor betydelse för landsbygdens fortsatta utveckling. Centerpartiet avdelning Folkärna norra stöder en utveckling av vindkraften i Avesta kommuns norra delar efter sedvanlig</p>	<p>Obs! Se komplement till utlåtande!</p> <p><i>Kommunen har ingenting emot att vindkraft byggs på platser som är lämpliga. Om ett Natura 2000-område och en rödlistad art riskerar att ta stor skada kan dock platsen inte ses som lämplig.</i></p>

Remissynpunkter	Kommentarer
<p>miljöprövning. Vi stöder också Folkärna norra bygdegårdsförenings lokala utvecklingsgrupp enligt deras följande förslag:</p> <p>Avesta kommun föreslår i förslag till tillägg till den kommunala översiktsplanen att ett av länsstyrelsen utpekat vindkraftsområde av riksintresse (X1 Rönningberget – Bagghyttan) istället ska bli ett förbjudet område för framtida vindkraftutbyggnad. Förbudsområdet föreslås till och med bli större än det som länsstyrelsen har funnit vara riksintressant för vindbruk. Vi boende i dalgången anser:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Att det är fel att stoppa all vindkraft inom det aktuella området. 2. Att hållbar utveckling förutsätter miljöanpassad energi och att vindkraftutbyggnad i Avesta kommun ska bejakas. 3. Att området vid Rönningberget, som av länsstyrelsen har utpekats som riksintressant vindkraftsområde, ska kvarstå som riksintresse. 4. Att kommunens förbudsmarkering av området ska tas bort. <p>Argumentering Kommunens skäl att föreslå omklassning är att nötkråkor i Hässlens naturreservat i Hedemora kommun möjligen flyger genom eller bor i det aktuella vindkraftsområdet. Ornitologisk expertis vid Lunds universitet menar istället att det inte finns någon som helst forskning som visar att nötkråkor skulle drabbas negativt av vindkraftverk. Sålunda bör området – efter sedvanlig prövning – kunna användas för eventuell vindkraftetablering.</p> <p>Intrång i äganderätten För berörda fastighetsägare är den här typen av breda förbud ett allvarligt ingrepp i äganderätten. Risken finns att ett sådant här förbud snabbt kan växlas upp mot en striktare prövning av annan markanvändning, till exempel skogsbruk. Det är olyckligt att kommunen på detta sätt ställer naturvård mot miljöanpassad vindkraft. Om det skulle visa sig att det finns ”unika” områden för nötkråkan, förfogar staten över goda möjligheter att via sedvanlig intrångsersättning utöka befintligt naturreservat vid Hässlen och / eller träffa naturvårdsavtal med berörda markägare.</p>	<p><i>Kommunen instämmer och har därför pekat ut flera områden som extra lämpliga för vindkraft. Utöver dessa är det möjligt att uppföra vindkraftverk även på många andra platser, där vindförhållandena dock är sämre.</i></p> <p><i>Att brednäbbad nötkråka häckar och transporterar nötter i det aktuella området är väl känt då Mats Forslund, representant för Dalarnas ornitologiska förening, har studerat arten på plats sedan 1975.</i></p> <p><i>Avvägningen har gjorts utifrån dagens kunskapsläge och utifrån försiktighetsprincipen. Om det skulle komma fram fördjupade studier av nötkråkornas revir och beteenden som kan visa på att en utbyggnad inte riskerar påverka på nötkråkornas population negativt kan vindkraft enligt planen övervägas. Kommunen har dock i dagsläget inte sett några sådana studier.</i></p> <p><i>Kommunen inser att det för den enskilde markägaren är mycket negativt när det i en översiktsplan finns restriktioner för den egna marken. Det gäller dock alla typer av restriktioner och inte bara vindkraft och den nu aktuella platsen. De som äger mark t ex inom eller strax utanför tätorter eller inom kulturhistoriskt intressant miljö har inte heller möjlighet att upplåta mark för storskalig vindkraft. På samma sätt finns områden som</i></p>

Remissynpunkter	Kommentarer
<p>Övrigt Endast en mindre del av området kring Rönningberget, som är riksintressant för vindbruk, ligger i Avesta kommun. Vi finner det märkligt om Avesta kommun fattar sitt beslut utan samråd med den kommun som mest berörs av både vindkraft och nötkräkor, Hedemora.</p> <p>Innan någon bedömning kan göras av graden av påverkan på riksintresseområdet för vindkraft bör en utredning över nötkräkans utbredning i förhållande till hela riksintresseområdet för vindbruk, i både Avesta och Hedemora kommuner, göras och kommuniceras med Länsstyrelsen före planens utställning.</p>	<p><i>pekas ut som lämpliga respektive olämpliga för ny bostadsbebyggelse. Enligt den yttrandes resonemang skulle det vara helt onödigt med översiktlig planering eftersom hela syftet är att väga olika intressen mot varandra. När det gäller det aktuella X-området är det dessutom fullt möjligt att bedriva normalt skogsbruk eftersom förhoppningsvis endast en del av ytan kommer att vara kalavverkad åt gången.</i></p> <p><i>Samråd med Hedemora kommun har hållits redan innan utställningen och resultatet av samrådet redovisades i samrådsredogörelsen, sid 25. Hedemora kommun delar Avesta kommuns ställningstagande. Resultatet av samrådet har i samband med utställningen kommunicerats med Länsstyrelsen, som inte har redovisat några invändningar.</i></p>

MILJÖBEDÖMNING

Miljöbedömningen (kapitel 8 i planen) revideras något utifrån att det tidigare utpekade området Vi4 har tagits bort efter utställningen.

STÄLLNINGSTAGANDE

Ändringar till följd av inkomna yttranden görs i enlighet med ovanstående.

Västmanland-Dalarna miljö- och byggförvaltning

Eva Widergren
Plan- och byggchef